Παγκοσμιοποίηση και Οικουμενικότητα (Οσιολογ. Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 14 Μαΐου, 2008

Από τη συνεχή ετεροπαρατήρηση ας επιστρέψουμε στη γενναία αυτοπαρατήρηση κι απαραίτητη αυτογνωσία. Το σεριάνισμα και το κουτσομπολιό κουράζουν και ξεχνάμε τα όρια και τα μέτρα μας, τις δυνατότητες και τις εφέσεις μας, τον πλούτο της πίστης μας, της γλώσσας μας, της παράδοσής μας. Ζούμε και υπάρχουμε για να θυμόμαστε. Δεν μπορούν να μας περιορίσουν τη μνήμη. Η Ελληνορθόδοξη ταυτότητά μας δεν παραχαράσσεται εύκολα. Μη μαγνητιζόμαστε πρόχειρα από τη σκουριά. Να σεβαστούμε την υγεία του παρελθόντος μας. Οι δαιμονοκίνητες ιδέες αποχρωματισμού, αποιεροποιήσεως και αποορθοδοξοποιήσεως της αγιότεκνης, αγιοτρόφου, μαρτυροστόλιστης και ηρωότεκνης Ελλάδας δεν θ’ αφήσουμε να επικρατήσουν, παραμένοντας πεισματικά «οπισθοδρομικοί», δηλαδή πνευματικά γενναίοι. Αυτή η υπεροχή δεν είναι υπερηφάνεια, αλλά αξιοπρεπής αυτογνωσία και ίαση, που προήλθε από βαθειά περισυλλογή, άσκηση και δέηση.

Η παγκοσμιοποίηση ασφαλώς δεν αντιμετωπίζεται με ευχές ή αρές, φανατική κινδυνολογία και υπέρμετρη φλυαρία, αλλά με γνώση, ρεαλισμό και προσεκτικές κινήσεις. Ούτε με το βάδισμα της χελώνας του μυθοπλάστη Αίσωπου, ούτε με το κρεβάτι του φοβερού Προκρούστη, αλλά μάλλον με τη νοσταλγία του επιστρέφοντος στην Ιθάκη πολύπραγμου Οδυσσέα και του Δαβίδ τη σφενδόνα απέναντι του γίγαντα Γολιάθ. Δίχως ουτοπικά άλματα είτε με την έπαρση μιας ένδοξης και μόνο παρελθοντολογίας ή τη θρασύτητα του νάνου, αλλά μ’ εφόδια τη διακριτική ανεκτικότητα, την ευφυή ευελιξία και τη θερμή πίστη στην εγκυρότητα και πολυτιμότητα του αυτόχθονος πολιτισμού. Το καλό, καλό δεν φέρνει, όταν καλώς δε γίνεται, λέγουν οι άγιοι Πατέρες. Χρειάζεται καλός τρόπος, ψύχραιμη αντιμετώπιση, γνώση των δυσκολιών, της δύναμης των μεγάλων και ισχυρών της γης. Το ζητούμενο είναι πως δίχως ν’ απομονωθούμε και να νοσήσουμε από στοιχεία ηττοπάθειας και δουλοπρέπειας που συνθέτουν τον γραικυλισμό, θ’ αντισταθούμε αξιόπρεπα κι όχι να υποκύψουμε ως επαίτες, εκτιμώντας την ιδιαιτερότητα του πνευματικού μας βάθους κι ελπίζοντας στην προστασία του παντοδυνάμου και παναγάθου Θεού.
Η παγκοσμιοποίηση διαβιβρώσκει τεχνηέντως ή μη ιερούς θεσμούς, όπως η θρησκεία, η πατρίδα, η γλώσσα, η οικογένεια. Αγοράζει ψυχές και πληρώνει υλικά αγαθά. Στην Ορθόδοξη Παράδοση ο ησυχασμός κελεύει την κάθοδο του νου στην καρδιά, όπου και θεωρείται το κέντρο του ανθρώπου κι ο πιστός μιλά, σκέφτεται, εκφράζεται κυρίως καρδιακά, ανθρώπινα θυσιαστικά, χριστιανικά. Ο ορθολογιστής θεοποιεί τον εγκέφαλο, ο γαστρίμαργος τη γαστέρα του, ο φιλάργυρος το χρήμα, ο οπαδός τον

ηγέτη κι έτσι σκέφτεται ανάλογα με τις προτεραιότητες που θέτει. Ο καρδιακός άνθρωπος είναι ο ολοκληρωμένος, ο αληθινός χριστιανός, που πρότυπο έχει τον Χριστό και κανόνα του το Ευαγγέλιο.

Το να κλαίμε τη μοίρα μας ενώπιον της επί θύραις παγκοσμιοποιήσεως δεν είναι σωφροσύνη. Μπορούμε να μην αλεσθούμε από αυτόν τον μύλο. Ο πιστός Έλληνας έχει πολλούς λόγους αντιστάσεως και ανεφοδιασμού. Ας ανακαλύψουμε, αγαπητοί μου αδελφοί, την αληθινότητα και θεόσδοτη μοναδικότητα του ανθρωπίνου προσώπου. Η παγκοσμιοποίηση δεν μπορεί να προσβάλλει την ψυχή μας. Η παγκοσμιοποίηση απευθύνεται, ασχολείται κι ενδιαφέρεται για την ύλη. Ο χριστιανός που δεν αντιλαμβάνεται την πολυτιμότητα της ψυχής του και δεν ασχολείται για την ακεραιότητά της, είναι κολασμένος πριν τον επισκεφθεί η παγκοσμιοποίηση. Όπως ωραία ειπώθηκε «Οι πλανώντες και οι παλανώμενοι με τις μεγάλες, γενικές ιδέες, όπως είναι η εικονομαχία, ο διαφωτισμός, ο ουμανισμός, ο διεθνισμός κ.α. υπήρχαν και πριν την παγκοσμιοποίηση, και θα εξακολουθούν να υπάρχουν. Η προσπάθειά του όμως είναι ανωφελής και μάταιη» (Μόσχος Λαγκουβάρδος).

Η ιστορία είναι παλαιά. Κατά την Αγία Γραφή πρόκειται για τους «δοκούντες άρχειν των εθνών» με διάφορους τρόπους, που κρύβουν όμως εξαναγκασμό βίαιο. Σήμερα ίσως αυτή η βία, λόγω της περίτεχνης συσκευασίας της και της μεθοδευμένης παραπληροφόρησης, είναι πιο δυσδιάκριτη. Υφίσταται όμως κι εποφθαλμιά την υποταγή των αντιφρονούντων προσώπων χάρη του συμφέροντος και της παγκόσμιας κυριαρχίας. Μάλιστα υποκριτικά επενδύεται η επέμβαση στα εσωτερικά των χωρών ως υπερασπίζουσα τ’ ανθρώπινα δικαιώματα, όπως στη γειτονική Σερβία, με τη δημιουργία μεγαλύτερων πληγών. Η Ορθόδοξη Εκκλησία κυριαρχεί με την ταπείνωση, την αγάπη και την αλληλεγγύη. Εντός της ο άνθρωπος θεώνεται με τη χάρη του Θεού και δεν αυτοθεώνεται με την αντίθεη έπαρση του κόσμου. Η Ορθόδοξη Οικουμενικότητα θέλει «πάντας ανθρώπους σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν» προσλαμβάνοντας τη χριστοζωή και τερπόμενος από την τελειότητα της θεώσεως.

Ο αληθινός χριστιανός προσεύχεται θερμά μαζί με την Εκκλησία του «υπέρ σωτηρίας του σύμπαντος κόσμου», αρνούμενος την εγωιστική ατομικότητα και την καλοπέραση του εαυτούλη του. Πράγματι «η παγκοσμιότητα που προβάλλει η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι βαθύτατα ανθρώπινη, αυθεντική, οικουμενική και διαχρονική» (Γεώργιος Μαντζαρίδης). Σέβεται τη διαφορετικότητα, προτιμά την ποιότητα από την ποσότητα, αρνείται την ομογενοποίηση, αποδίδει τα του Καίσαρος τω Καίσαρι, αλλά πάντα και τα του Θεού τω Θεώ, συνυπάρχει αλλά έχει γνώμη, ιδέα, πεποίθηση, προτιμά τις αρχαιοελληνικές αποικίες και τις του Μεγάλου Αλεξάνδρου κατακτήσεις, από τις σύγχρονες αμερικάνικες επεμβάσεις.

Αν η παγκοσμιοποίηση μεταμορφωθεί σε οικουμενικότητα, όπως ανέφερε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, κι αποκτήσει ανθρώπινο πρόσωπο, τη δεχόμεθα, διαφορετικά την αρνούμεθα και δεν θα την αφήσουμε να διαβεί το κατώφλι της καρδιάς μας.

(Απόσπασμα ομιλίας του μοναχού Μωυσή Αγιορείτη, από το βιβλίο του: «Η ανατολή της ελευθερίας και η θέα του Θεού»)

(Περιοδικό *Διάλογος*, Ιανουάριος - Μάρτιος 2003)

(Πηγή ηλ. κειμένου: "ΑΠΟΣΤΟΛΗ")
Αλλα κείμενα του γέροντα:

Οι χριστιανοί σήμερα (Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης)

Διέξοδοι στη μοναξιά του σύγχρονου ανθρώπου (Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης)

''Λειτουργική αναγέννηση'' ή Λειτουργική αγωγή; (Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης)

Μνήμη γέροντος Θεοκλήτου (Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης)